

Úvodní stránka>Vyhledat právníka>Druhy právnických profesí

Druhy právnických profesí

Rakousko

Tato stránka uvádí přehled právnických povolání v Rakousku.

Právníká povolání – úvod

V současnosti je v Rakousku **1 964 soudců z povolání, kteří spadají pod rakouské Spolkové ministerstvo spravedlnosti (údaje k 1. září 2019 odpovídající aktivním plným úvazkům a zahrnující i Nejvyšší soud a Spolkový správní soud, avšak bez osob přidělených k ústřednímu orgánu).**

Soudci jsou jmenováni i mimo oblast působnosti ministerstva spravedlnosti, například do Nejvyššího správního soudu, Spolkového finančního soudu a zemské správní soudy.

Kromě toho jsou v určitých řízeních využíváni také **laičtí soudci**, kteří svou funkci vykonávají dobrovolně. Vystupují jako soudci z lidu a členové poroty v trestních věcech a také, společně se soudci z povolání, jako přisedící soudci se zvláštní odbornou kvalifikací, mimo jiné v obchodních a pracovněprávních věcech a ve věcech sociálního zabezpečení.

V Rakousku působí **413 státních zástupců (údaje k 1. září 2019 odpovídající aktivním plným úvazkům a zahrnující i Úřad nejvyššího státního zástupce, avšak nikoli ústřední orgán) a 4 848 státních úředníků a smluvních zaměstnanců (údaje k 1. září 2019 odpovídající aktivním plným úvazkům a zahrnující i Nejvyšší soud a Úřad nejvyššího státního zástupce, nikoli však ústřední orgán),** kteří podporují činnost soudů a státních zastupitelství.

Ve **vězeňském systému je zaměstnáno 3 799 osob (údaje k 1. září 2019 odpovídající aktivním plným úvazkům, včetně ředitelství vězeňské služby); tento údaj zahrnuje i celkem 3 214 pracovníků vězeňského dozoru (včetně pracovníků v oblasti vzdělávání vězňů).**

1. Soudci

Vzdělání a jmenování soudců

Osoby, které se chtějí stát soudcem v **systému obecných soudů**, musí absolvovat studium práva a soudní praxi a následně přípravnou službu soudního čekatele. Každoročně je jmenováno přibližně 70 až 80 soudních čekatelů. Přípravná služba soudního čekatele trvá (včetně soudní praxe) v zásadě čtyři roky a je vykonávána u okresních soudů, zemských soudů, na státním zastupitelství, ve vězeňských zařízeních, ve střediscích pro ochranu obětí a pomoc obětem nebo v advokátních či notářských kancelářích nebo na finanční prokuratuře (*Finanzprokuratur*). Část této odborné přípravy může být absolvována také u vrchního zemského soudu, u Nejvyššího soudu, na spolkovém ministerstvu spravedlnosti, na ředitelství vězeňské služby, ve střediscích probační služby, ve sdruženích sociálních kurátorů pro dospělé nebo na úřadech pro mládež, v úřadu komisaře pro právní ochranu nebo ve finančním sektoru (například ve vhodných společnostech). Přípravná služba soudního čekatele je ukončena soudcovskou zkouškou.

Po složení soudcovské zkoušky se může soudní čekatel ucházet o volné plánované místo stálého soudce.

V systému správních soudů přípravná služba soudního čekatele neexistuje; správní soudci však musí doložit příslušnou odbornou praxi (například službu ve správním orgánu). Před svým jmenováním musí soudci zemského správního soudu a spolkového správního soudu dokončit studium práva a získat pětiletou odbornou právní praxi. Soudci Nejvyššího správního soudu musí mít desetiletou odbornou právní praxi.

Soudci obecných soudů mohou přecházet na správní soudy. Také soudci správních soudů mohou být po pěti letech činnosti u správních soudů jmenováni do funkce soudců obecných soudů.

Soudce obvykle jmenuje spolkový prezident, který úlohu spojenou se jmenováním většiny plánovaných míst soudců delegoval na spolkového ministra spravedlnosti. Naopak soudce zemského správního soudu jmenuje příslušná zemská vláda. Jmenování soudcem mohou být pouze rakouští občané.

Od soudců z povolání (*Laienrichter*innen*) je nutno odlišovat laické osoby zasedající v porotě. Nevyžaduje se, aby tyto osoby měly právníké vzdělání, a pracují jako dobrovolníci. Může se jednat o soudce z lidu (*Schöff*innen*) nebo členy poroty v trestních řízeních nebo přisedící soudce (*Beisitzer*innen*) se zvláštní odbornou kvalifikací v pracovněprávních věcech a věcech sociálního zabezpečení.

Postavení soudce

Soudci jmenovaní do **spolkových obecných soudů a správních soudů** jsou spolkovými státními úředníky. Kromě spolkového ústavního zákona (*Bundes-Verfassungsgesetz*) je hlavním pramenem práva, který upravuje vzdělávání a profesní postavení soudců, **zákon o službě soudců a státních zástupců (Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz)**. Tento zákon upravuje řadu ustanovení (například disciplinární právo a služební řády) velmi podobným způsobem pro soudce i pro státní zástupce.

Soudci jmenovaní do **zemských správních soudů (Landesverwaltungsgerichten)** jsou státními úředníky příslušné spolkové země. Jejich profesní postavení upravuje spolkový ústavní zákon a zvláštní zemské právní předpisy.

Všichni soudci z povolání jsou jmenováni na dobu neurčitou a do důchodu odcházejí na konci měsíce, ve kterém dosáhnou věku 65 let.

V souladu s články 87 a 88 spolkového ústavního zákona jednají soudci jako nezávislí zástupci státu při výkladu zákonů a rozhodování věcí. Tato nezávislost je vyjádřena nezávislostí soudců na jakýchkoli pokynech (nezávislost na předmětu) a také tím, že soudce nelze přeložit nebo převést na jinou funkci (osobní nezávislost). Soudci jsou vázáni pouze zákonem a rozhodují se na základě svého vlastního právního přesvědčení. Nejsou vázáni ani dříve učiněnými rozhodnutími jiných soudů o podobných právních otázkách (precedenty).

Po dosažení zákonem stanovené věkové hranice odcházejí soudci do starobního důchodu; soudci mohou být zbaveni svého úřadu, proti své vůli přeloženi na jiné místo nebo posláni do starobního důchodu pouze v zákonem stanovených případech, zákonem stanoveným způsobem a na základě formálního soudního nálezu (článek 88 spolkového ústavního zákona).

Ústavou dané zvláštní postavení soudcům přísluší výhradně při výkonu soudcovského úřadu (tedy při výkonu všech soudních činností jim přidělených podle zákona a v souladu s rozdělením soudní agendy). Výjimkou jsou tzv. správní záležitosti v rámci soudnictví (opatření na zachování funkčnosti systému soudnictví). V takových případech jsou soudci nezávislí, pouze pokud se takovými věcmi zabývají v senátech nebo komisích (jako je rozdělení soudní agendy nebo návrhy na jmenování do funkce u soudu). S výjimkou těchto specifických podmínek platí, že soudci jsou vázáni pokyny svých nadřízených. Pevně určené rozdělení soudní agendy zaručuje zachování zákonného práva na soudce, které je zakotveno v ústavě.

Úloha a povinnosti

Soudci **rozhodují ve věcech občanského a trestního práva**. Ve správních věcech a věcech ústavního práva vykonávají funkci **kontroly veřejné správy a strážce ústavy**.

Právní odpovědnost

Disciplinární soud: Soudci, kteří svým zaviněním poruší profesní a etické povinnosti, se musí zodpovídat před disciplinárním soudem. Pro soudce obecných soudů je disciplinární soud zřízen při vrchním zemském soudu nebo Nejvyšším soudu a je tvořen výlučně soudci. Disciplinární soud je příslušný také pro rozhodování ve věcech porušení služebních povinností státních zástupců. Tytéž disciplinární předpisy s několika výjimkami platí pro soudce spolkových správních soudů. Naproti tomu disciplinární pravidla pro soudce zemských správních soudů jsou stanovena v příslušných zemských právních předpisech. Trestní soud: Pokud je porušení profesní povinnosti trestným činem, musí se soudci (a státní zástupci) zodpovídat před trestním soudem (např. v případě zneužití pravomoci úřední osoby).

Občanský soud: Účastníci řízení, kteří utrpěli škodu v důsledku protiprávního a zaviněného jednání soudce (nebo státního zástupce), mohou požadovat náhradu škody pouze od státu. V případech úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti může stát vůči soudci (nebo státnímu zástupci) uplatnit postih.

2. Státní zástupci

Organizace

Hierarchické uspořádání státního zastupitelství obecně odpovídá uspořádání soudů.

Státní zastupitelství jsou zřízena při všech šestnácti soudech prvního stupně, které rozhodují v trestních věcech. Kromě toho existuje státní zastupitelství pro boj s hospodářskou kriminalitou a korupcí (*Wirtschafts- und Korruptionsstaatsanwaltschaft*), jehož soudní příslušnost zahrnuje celé území Rakouska. Při každém vrchním zemském soudu je zřízeno vrchní státní zastupitelství a při Nejvyšším soudu nejvyšší státní zastupitelství. Vrchní státní zastupitelství a nejvyšší státní zastupitelství jsou přímo podřízena spolkovému ministru spravedlnosti.

Vzdělávání a jmenování státních zástupců

Vzdělávání státních zástupců odpovídá vzdělávání soudců z povolání na obecných soudech.

Státním zástupcem může být jmenována pouze osoba, která splňuje požadavky pro jmenování soudcem.

Na obsazení volných plánovaných míst státních zástupců se vypisuje veřejné výběrové řízení, stejně jako je tomu u plánovaných míst soudců. Jmenování státních zástupců je v pravomoci spolkového prezidenta. Stejně jako v případě soudců však prezident pro velkou část stálých míst státních zástupců delegoval právo jmenovat státní zástupce na spolkového ministra spravedlnosti.

Postavení státních zástupců

Státní zastupitelství jsou justiční orgány, které jsou samostatné, ale **nikoli nezávislé**. Jsou hierarchicky uspořádány a jsou vázány pokyny úřadů vrchních státních zástupců a v konečném důsledku pokyny Spolkového ministerstva spravedlnosti.

Existují přesná zákonem stanovená pravidla upravující pravomoc vydávat pokyny. Pokyny úřadů vrchních státních zástupců nebo spolkového ministra spravedlnosti mohou být vydávány pouze písemnou formou a musí obsahovat odůvodnění. Kromě toho musí být obdržené pokyny zaznamenány v trestním spise. Před vydáním pokynu musí spolkový ministr konzultovat radu *Weisungsrat* (poradní sbor pro pokyny). Spolkový ministr spravedlnosti nese ministerskou odpovědnost a je tedy odpovědný parlamentu a je povinen poskytovat mu informace.

Zaměstnanci jednotlivých úřadů státního zastupitelství se musí řídit pokyny, které vydává ředitel úřadu. Pokud ale mají za to, že určitý pokyn je v rozporu se zákonem, mohou požadovat písemný příkaz, a mohou dokonce požádat o zproštění své povinnosti vyřizovat danou trestní věc.

Úloha a povinnosti

Státní zastupitelství jsou zvláštními **orgány, které jsou nezávislé na soudech**. Jejich úlohou je **chránit veřejný zájem při výkonu trestního soudnictví**. Mimo jiné to zahrnuje odpovědnost za **vyšetřování trestných činů**. Státní zastupitelství také podávají obžalobu a zastupují veřejnou žalobu v trestním řízení. Nazývají se proto také **orgány veřejné obžaloby**.

Státní zástupci odpovídají za **podávání a zastupování veřejné obžaloby** před zemským soudem i před okresními soudy příslušného zemského soudního obvodu. **Okresní státní zástupci** budou zpravidla zastupovat veřejnou obžalobu u okresních soudů. Tito státní zástupci jsou činiteli se zvláštní odbornou kvalifikací, jejich profese však nevyžaduje akademický titul.

Zvláštní postavení má státní zastupitelství pro boj s hospodářskou kriminalitou a korupcí, které má celostátní příslušnost pro trestné činy v oblasti výkonu správy a korupce a hospodářské kriminality se škodou převyšující 5 000 000 EUR. Kromě toho spadají do působnosti tohoto úřadu také finanční trestné činy se škodou nad 5 000 000 EUR, zvláště závažné případy podvodů v oblasti sociálního zabezpečení, zvláště závažné trestné činy týkající se úpadku (*Kridatráchtiges Verhalten*) a delikty podle zákona o akciových společnostech nebo zákona o společnostech s ručením omezeným v případě společností příslušné velikosti (základní kapitál v minimální výši 5 000 000 EUR nebo více než 2 000 zaměstnanců).

Vrchní státní zastupitelství jsou hierarchicky nadřazena státním zastupitelstvím a jsou zřízena při vrchních zemských soudech ve Vídni, Štýrském Hradci, v Linci a Innsbrucku. Kromě toho, že **zastupují veřejnou obžalobu před vrchním zemským soudem, dohlížejí rovněž na všechna státní zastupitelství ve svém obvodu** a jsou přímo podřízena spolkovému ministru spravedlnosti.

Nejvyšší státní zastupitelství, které je ustaveno u Nejvyššího soudu, má zvláštní postavení. **Je přímo odpovědné spolkovému ministru spravedlnosti** a nemá právo vydávat pokyny státním zastupitelstvím ani vrchním státním zastupitelstvím. Rovněž nezastupuje veřejnou obžalobu. Jeho úkolem je namísto toho **poskytování podpory Nejvyššímu soudu**. Aby mohlo plnit tuto svoji úlohu, je zejména oprávněno předkládat žaloby pro zmatečnost za účelem dodržování zákona v trestních věcech, ve kterých strany nemají žádnou (další) možnost opravného prostředku. Nejvyšší státní zastupitelství tak plní důležitou úlohu při zachování **jednoty práva a zajišťuje právní jistotu** v trestněprávních věcech.

Právní odpovědnost

Disciplinární, trestněprávní a občanskoprávní odpovědnost státních zástupců je upravena shodně jako v případě soudců obecných soudů.

3. Vyšší soudní úředníci

Organizace

Vyšší soudní úředníci (*Diplomrechtspfleger*innen*) jsou nepostradatelnými oporami rakouského systému soudnictví. Více než 80 % všech soudních rozhodnutí v prvním stupni týkajících se občanskoprávních věcí dnes vydává 760 vyšších soudních úředníků.

Vzdělávání vyšších soudních úředníků

Do vzdělávacího programu pro vyšší soudní úředníky mohou být přijati pouze soudní úředníci, kteří složili *zkoušku Matura (maturitní zkoušku)* nebo *zkoušku Berufsreifepfprüfung (odbornou závěrečnou zkoušku)*, absolvovali praktické školení v soudní kanceláři a složili zkoušky pro soudní kancelář a zvláštní službu.

Vzdělávací program trvá další tři roky a zahrnuje práci soudu, včetně přípravy dispozic v příslušné pracovní oblasti, účast na základním kurzu a na kurzu zaměřeném na daný obor budoucí pracovní působnosti a složení příslušných zkoušek. Pokud čekatel na funkci vyššího soudního úředníka složí zkoušku vyššího soudního úředníka a splní další požadavky vyjmenované v § 3 zákona o vyšších soudních úřednících (*Rechtspflegergesetz*), udělí mu spolkový ministr spravedlnosti diplom. Diplom musí upřesňovat danou oblast činnosti. Po získání tohoto diplomu je čekatel na funkci vyššího soudního úředníka oprávněn vykonávat soudní činnost spadající do jeho oblasti činnosti na území spolkového státu, a tedy pracovat vyšší soudní úředník.

Následně musí předseda vrchního krajského soudu určit, na kterém soudě a případně v jakém časovém rozsahu bude příslušný soudní úředník pracovat jako vyšší soudní úředník. V rámci soudu určeného předsedou soudu přidělí vedení (předseda nebo vedoucí soudu) vyššího soudního úředníka k oddělení, případně oddělení soudu, kde bude pod vedením soudce pracovat.

Postavení vyšších soudních úředníků

Vyšší soudní úředníci jsou soudní úředníci se zvláštním vzděláním, kteří jsou na základě rakouského spolkového ústavního zákona (§ 87 písm. a)) a zákona o vyšších soudních úřednících pověřeni výkonem přesně vymezených činností týkajících se občanskoprávních věcí v prvním stupni. V této funkci jsou vyšší soudní úředníci vázáni pouze pokyny soudce, který podle soudní agendy za danou věc odpovídá. Soudce si může kdykoliv projednávání příslušného případu vyhradit pro sebe, nebo případ soudnímu úředníkovi odebrat. **Vyšší soudní úředníci mohou vydávat pouze rozhodnutí.** Rozhodnutí vyšších soudních úředníků lze napadnout stejně jako rozhodnutí soudců. Nelze-li z důvodu sporné částky podle obecných pravidel rozhodnutí napadnout nebo je lze napadnout pouze v omezeném rozsahu, je rovněž možné požádat, aby se rozhodnutím zabýval soudce, který je pro danou věc příslušný.

V praxi působí vyšší soudní úředníci většinou samostatně. Pokyny soudce nejsou běžné a k jejich vydání dochází velmi zřídka.

Úloha a povinnosti

Vyšší soudní úředníci jsou jmenováni v těchto oborech pracovní působnosti:

občanskoprávní řízení, exekuce a insolvenční řízení (řízení o vyrovnání dluhu, tzv. „Schuldenregulierungsverfahren“), mimosoudní záležitosti,

záležitosti týkající se katastru nemovitostí a rejstříku plavidel,

záležitosti týkající se obchodního rejstříku.

Každý z těchto oborů pracovní působnosti vyžaduje zvláštní vzdělání a zvláštní jmenování vyšším soudním úředníkem pro daný obor.

Rozdělení pravomocí mezi soudcem a vyšším soudním úředníkem

Oblast působnosti vyššího soudního úředníka se nevztahuje na všechny činnosti a rozhodnutí, která se v daných oborech pracovní působnosti vyskytují.

Činnosti spadající do oblasti působnosti vyšších soudních úředníků jsou přesně vymezeny v zákoně o vyšších soudních úřednících a oblast působnosti se v jednotlivých oborech jejich pracovní působnosti značně liší.

Zákon o vyšších soudních úřednících stanoví oblasti působnosti pro jednotlivé oblasti činnosti. Tyto oblasti činnosti přidělují vyšším soudním úředníkům konkrétní odpovědnosti (například oblasti činnosti v insolvenčních věcech zahrnuje případy úpadku u okresních soudů). Jisté oblasti působnosti jsou samozřejmě vyhrazeny soudcům.

Každá oblast činnosti také mimo jiné zahrnuje provádění řízení týkajících se „platebního rozkazu“, potvrzování právní moci a vykonatelnosti soudních rozhodnutí v dané oblasti činnosti, rozhodování o žádostech o právní pomoc v řízeních před vyšším soudním úředníkem a provádění úředních úkonů na základě dožádání podaného vnitrostátním soudem nebo vnitrostátním orgánem veřejné správy.

4. Advokáti

Obecně

Advokáti jsou kvalifikováni a oprávněni zastupovat strany ve všech soudních a mimosoudních řízeních, ve všech veřejných a soukromých záležitostech před všemi soudy a orgány Rakouské republiky.

K výkonu advokacie v Rakousku není třeba úřední jmenování; výkon tohoto povolání je však podmíněn níže uvedenými požadavky.

Hlavní právní základy obsahuje rakouský zákon o výkonu advokacie (*Rechtsanwaltsordnung*, Říšský zákoník (RGBI) č. 96/1896, Disciplinární stanovby pro advokáty a advokátní koncipienty (*Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwälter*, Spolkový věstník zákonů (BGBl) č. 474/1990), spolkový zákon o odměnách advokátů (*Bundesgesetz über den Rechtsanwaltsstarif*, Spolkový věstník zákonů (BGBl) č. 189/1969) a zákon o advokátní zkoušce (*Rechtsanwaltsprüfungsgesetz*, Spolkový věstník zákonů (BGBl) č. 556/1985).

Podmínky pro výkon povolání

Zájemci o výkon povolání advokáta musí nejprve absolvovat studium rakouského práva a následně doložit minimálně pětiletou praxi v právní oblasti, z toho alespoň sedm měsíců musí představovat práce u soudu či na státním zastupitelství a tři roky práce v rakouské advokátní kanceláři jako advokátní koncipient.

Advokátní zkoušku, kterou musí advokátní koncipienti pro výkon povolání úspěšně absolvovat, lze složit po tříleté praxi, z níž musí být alespoň sedm měsíců absolvováno prací u soudu a alespoň dva roky v advokátní kanceláři. Aby se uchazeči mohli zúčastnit zkoušky, musí absolvovat i povinná školení, která pro advokátní koncipienty předepisuje advokátní komora.

Ti, kdo splňují uvedené požadavky, mohou být zapsáni na seznam advokátů při advokátní komoře, v jejímž soudním obvodu se má jejich praxe nacházet.

Za určitých okolností mohou zahraniční právníci, kteří jsou občany některého členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarska, rovněž

dočasně vykonávat činnost advokáta v Rakousku,

podat žádost o zápis do seznamu advokátů příslušné advokátní komory (po složení zkoušky prokazující kvalifikaci), nebo

okamžitě se v Rakousku usadit pod profesním označením používaném v zemi, z níž pochází, bez předchozího složení zkoušky prokazující kvalifikaci a po tříletém „účinném a pravidelném“ výkonu povolání v Rakousku se plně integrovat mezi rakouské advokáty.

Za určitých podmínek mohou v Rakouské republice dočasně vykonávat určité přesně vymezené advokátní činnosti také členové advokátní komory členského státu dohody GATS.

Právní odpovědnost

Advokáti, kteří poruší své profesní povinnosti či stavovské předpisy, se musí zodpovídat před disciplinární radou zvolenou místní advokátní komorou.

Sankce, které může disciplinární rada uložit, sahají až k vyškrtnutí dotčené osoby ze seznamu advokátů. V řízeních ve druhém stupni rozhoduje Nejvyšší soud v čtyřčlenných senátech, které se skládají ze dvou soudců Nejvyššího soudu a dvou advokátů.

Kromě toho se na advokáty samozřejmě vztahuje také trestněprávní a občanskoprávní odpovědnost.

Advokátní komora, Rakouská spolková advokátní komora

Všichni advokáti v dané spolkové zemi zapsaní do příslušného zemského seznamu tvoří advokátní komoru (*Rechtsanwaltskammer*). Komory jsou veřejnoprávními sdruženími a nezávislými samosprávnými orgány.

Na spolkové úrovni zastupuje zájmy rakouských advokátů **Rakouská spolková advokátní komora** (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*). Rakouská spolková advokátní komora se skládá z jednotlivých zemských advokátních komor a její sněm delegátů tvoří delegáti advokátních komor.

5. Notáři

Obecně

Notáři jsou jako nezávislé a nestranné instituce preventivního soudnictví k dispozici občanům, kteří chtějí využít právních služeb k uspořádání svých soukromoprávních poměrů.

Jejich hlavní úloha spočívá v osvědčování právně významných skutečností a poskytování právní pomoci veřejnosti. Notáři sepisují veřejnoprávní listiny, berou do úschovy majetek třetích osob, sepisují soukromoprávní listiny a zastupují strany, především v mimosoudních záležitostech. Notáři dále jednají jako zástupci soudu v nesporných řízeních. Zejména působí jako „soudní komisaři“, kteří vedou pozůstalostní řízení.

Notář zajišťuje zabezpečení majetku zesnulého a přechod tohoto majetku na oprávněné osoby. Tato činnost vyžaduje zvláštní znalost dědického práva a nesporných řízení, což také znamená, že veřejnost se na notáře průběžně obrací se žádostmi o pomoc při sepisování závětí a obecně také o poradenství a zastupování v dědických řízeních.

Notáři vykonávají veřejný úřad, avšak nejsou státními úředníky. Nesou obchodní riziko související s provozem notářské kanceláře, avšak nejsou živnostníky. Povolání notářů má velmi blízko ke svobodnému povolání, avšak jako soudní komisaři jsou notáři soudními úředníky. Notářská činnost je hlavním zaměstnáním, které nelze kombinovat s advokátskou činností.

Změny počtu notářských úřadů a jejich sídel se vyhláší vyhláškou spolkového ministra spravedlnosti. V říjnu 2019 působilo v Rakousku 519 notářských úřadů.

Hlavní právní základy pro tuto činnost obsahuje notářský řád (*Notariatsordnung*, Říšský zákoník (RGBI) č. 75/1871), zákon o notářských úkonech (*Notariatsaktsgesetz*, Říšský zákoník (RGBI) č. 76/1871), zákon o notářských poplatcích (*Notariatstarifgesetz*, Spolkový věstník zákonů (BGBl) č. 576/1973), zákon o notářské zkoušce (*Notariatsprüfungsgesetz*, Spolkový věstník zákonů (BGBl) č. 522/1987), zákon o soudních komisařích (*Gerichtskommissärsgesetz*, Spolkový věstník zákonů (BGBl) č. 343/1970) a zákon o poplatcích soudních komisařů (*Gerichtskommissionstarifgesetz*, Spolkový věstník zákonů (BGBl) č. 108/1971).

Vzdělávání

Ten, kdo má po ukončení studia práva (rakouského práva) zájem o povolání notáře, musí najít notáře, který jej zaměstná a nechá jeho jméno zapsat do seznamu notářských koncipientů.

Zápis do seznamu notářských koncipientů vedeného příslušnou notářskou komorou je možný pouze tehdy, pokud příslušná osoba prokáže sedmiměsíční soudní praxi jako právní praktikant na soudě nebo státním zastupitelství a při prvním zápisu do seznamu koncipientů je mladší 35 let.

K tomu, aby byl notářský koncipient připuštěn k notářské zkoušce, musí absolvovat povinná školení, která jsou závazně stanovena notářskou komorou. Notářská zkouška se skládá ze dvou částí.

První část zkoušky může notářský koncipient složit po 18 měsících koncipientské praxe, nejpozději však na konci pátého roku koncipientské praxe, jinak bude koncipient vyškrtnut ze seznamu notářských koncipientů.

Druhou část zkoušky může notářský koncipient složit po uplynutí dalšího období koncipientské praxe v délce alespoň jednoho roku. Druhá část zkoušky musí být úspěšně složena nejpozději před uplynutím deseti let koncipientské praxe, jinak bude koncipient vyškrtnut ze seznamu.

Jmenování

Uvolněná nebo nově vytvořená notářská místa se musí obsazovat na základě veřejného výběrového řízení. V zákoně (§ 6 Notářského řádu) se od uchazečů o notářské místo mimo jiné vyžaduje:

státní příslušnost členského státu EU nebo členského státu EHP nebo Švýcarska,

úspěšné absolvování studia rakouského práva,

složení notářské zkoušky a

sedmiletá právní praxe, z toho minimálně tři roky jako notářský koncipient po složení notářské zkoušky.

Tyto základní požadavky však uchazeče automaticky neopravňují ke jmenování notářem. Ve výběrovém řízení uchazeče hodnotí a podle výsledků řadí místně příslušná notářská komora a následně personální komise příslušného zemského soudu a vrchního zemského soudu, přičemž rozhodující význam má délka praxe. Notářská komora a obě personální komise předloží spolkovému ministru spravedlnosti užší seznam tří uchazečů. Ačkoli ministr není užšími seznamy vázán, v praxi obvykle jmenuje pouze uchazeče v nich uvedené.

Notář může vykonávat notářský úřad do 31. ledna kalendářního roku, ve kterém dosáhne věku 70 let. Přeložení notáře na jiné notářské místo na základě úředního rozhodnutí není možné.

Dohled na notářskými úřady; právní odpovědnost

Jako sepisovatelé veřejných listin a soudní komisaři jsou notáři předmětem mimořádného dohledu. Dohled nad notářskými úřady vykonávají spolkový ministr spravedlnosti, justiční správa a přímo i notářské komory.

Pro notáře platí zvláštní disciplinární právní předpisy. Disciplinární přestupky stíhá v prvním stupni vrchní zemský soud jako disciplinární soud pro notáře a ve druhém stupni Nejvyšší soud jako disciplinární soud pro notáře. Členy soudních senátů, které tyto věci projednávají, musí být také notáři. Seznam trestů disciplinárního soudu sahá až možnosti zbavení úřadu. Sankce za správní delikty ukládá notářská komora.

Kromě disciplinární odpovědnosti mají notáři samozřejmě také trestněprávní a občanskoprávní odpovědnost.

Pokud notář působí jako soudní komisař, považuje se z trestněprávního hlediska za státního úředníka, a je proto odpovědný za profesní pochybení, které zahrnuje zejména zneužití úřední pravomoci. Občanskoprávní odpovědnost notáře je upravena jinak. Pokud notář působí jako soudní komisař, vztahují se na něj stejná pravidla jako na soudce a státního zástupce. To znamená, že strany řízení nemohou podat stížnost přímo proti němu, ale s žádostí o náhradu škody se musí obrátit na stát. V případech úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti pak může stát vůči notáři uplatnit postih. Mimo rámec své činnosti soudního komisaře mají notáři vůči stranám řízení přímou občanskoprávní odpovědnost.

Notářské kolegium, Rakouská spolková notářská komora

Notáři, kteří mají sídlo úřadu v některé ze spolkových zemí, a notářští koncipienti zapsaní v seznamu notářských koncipientů dané spolkové země tvoří notářské kolegium. Spolkové země Vídeň, Dolní Rakousko a Burgenlandsko a dále pak spolkové země Tyrolsko a Vorarlbersko mají společné kolegium. Kolegium odpovídá za ochranu cti a důstojnosti notářského stavu a rovněž za zastupování jeho zájmů.

Každé notářské kolegium volí z řad svých členů notářskou komoru. Notářské kolegium se skládá z jednoho notáře ve funkci předsedy a šesti notářů (ve Vídni z dvanácti) a tří notářských koncipientů (ve Vídni z šesti) jakožto členů.

Rakouská spolková notářská komora se skládá ze zemských notářských komor. Rakouská spolková notářská komora je oprávněna zastupovat notáře a hájit jejich práva a zájmy ve věcech týkajících se rakouských notářů jako celku nebo ve věcech přesahujících jednotlivé notářské komory.

Související odkazy

Právnícká povolání – Rakousko

Poslední aktualizace: 07/01/2022

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.